

Lieta Nr.A43015713

SKA-1432/2016

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2016.gada 16.decembrī

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta tiesnešu kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese R.Vīduša

tiesnese J.Briede

tiesnese I.Skultāne

rīcības sēdē izskatīja SIA „SZMA” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 30.jūnija spriedumu lietā, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA “SZMA” pieteikumu par Konkurences padomes 2013.gada 17.jūnija lēmuma Nr.E02-31 atcelšanu daļā.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Konkurences padomes 2013.gada 17.jūnija lēmumu Nr.E02-31 26 komercsabiedrībām, tostarp arī pieteicējai SIA “SZMA”, uzlikts naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu.

[2] Pieteicēja vērsās tiesā ar pieteikumu par lēmuma atcelšanu daļā.

[3] Administratīvā apgabaltiesa ar 2016.gada 30.jūnija spriedumu noraidīja pieteikumu. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Padome secināja, ka laikā no 2006.gada janvāra līdz 2011.gada maijam pieteicēja ar citiem tirgus dalībniekiem vienojusies par piedalīšanos elektroietaišu būvdarbu un elektromontāžas darbu konkursos, un kopumā apmainījies ar informāciju 87 iepirkumos. Tādējādi tika ierobežota konkurence. Padome pamatoti konstatēja Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā minēto pārkāpumu.

[3.2] Pieteicēja nepamatoti uzskata, ka tās telpu pārmeklēšanā iegūtie pierādījumi nav pieļaujami. Pārmeklēšana veikta, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2011.gada 26.maija lēmumu Nr.3-12/1265/10-2011. Minētais lēmums ir pārsūdzēts saskaņā ar Konkurences likuma 9.¹pantu (*šeit un turpmāk – normas redakcijā, kas bija spēkā lēmuma pieņemšanas laikā*) un ticis atstāts negrozīts. Līdz ar to nav šķēršļu izmantot pārmeklēšanā iegūtos pierādījumus.

[3.3] Konkurences padomes lēmuma pieņemšanas termiņa nokavējums nav būtisks un nepadara lēmumu prettiesisku. Konkrētajā lietā pārbaudīti iespējamie pārkāpumi 26 uzņēmumu darbībās. Ņemot vērā padomes pienākumu uz klausīt visus kartelī iesaistītos dalībniekus, dot tiem iespēju iepazīties ar lietas materiāliem un sagatavot viedokli, termiņa kavējums ir saistīts ar objektīviem apstākļiem. Termiņa kavējuma laikā padome neveica izmeklēšanas darbības, un termiņa kavējums nav aizskāris pieteicējas tiesības.

[3.4] Tiesību normas nenoteic konkrētu termiņu, kādā administratīvais akts ir jānosūta adresātam. Ņemot vērā lielo pārsūdzētā lēmuma apjomu un to, ka lēmums satur ierobežotas pieejamības informāciju, kuras apjoms katram adresātam ir atšķirīgs, septiņu darbdienu termiņš lēmuma noraksta izgatavošanai un nosūtīšanai ir samērīgs.

[3.5] Izvērtējot lietas dalībnieku paskaidrojumus, atzīstams, ka Konkurences padome ir atspēkojusi pieteicējas šaubas par elektronisko pierādījumu iegūšanas procesu un pierādījumu ticamību. Apgabaltiesa noraida pieteicējas argumentu, ka e-pasta sūtīšanas laiks varētu neatbilst patiesībai, jo datoros var būt iestatīts nepareizs datums. Pieņemot, ka datums ir bijis pareizs, dokumentu izveidošanas, sūtīšanas un labošanas laiks rada precīzāku ieskatu par dokumentu apmaiņu, nekā tas būtu, ja pieņemtu, ka atsevišķos brīžos atsevišķos datoros datums bijis nepareizs. Padomei, iegūstot datus, nav radušās šaubas par datumu neatbilstību patiesībai. Izvērtējot padomes paskaidrojumus par pierādījumu iegūšanu, secināms, ka elektronisko dokumentu pārvešana uz citu datu nesēji nav sabojājusi pierādījumus – nav izmainījusi dokumentu saturu un informāciju par dokumenta

izveidošanu, rediģēšanu, drukāšanu. Pierādījumi no elektroniskajiem datu nesējiem ir identificējami, pārbaudāmi un ticami.

[3.6] Konkurences padome pamatoti un atbilstoši Konkurences likuma 12.panta pirmajai un trešajai daļai, Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” (turpmāk – noteikumi Nr.796) 13.punktam un 18.4.apakšpunktam piemērojusi naudas sodu sešu procentu apmērā no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma. Padome atbilstoši noteikumu 19.punktam pamatoti palielināja sodu par 0,5 procentiem.

[4] Pieteicēja par apgabaltiesas spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, norādot tajā turpmāk minētos apsvērumus.

[4.1] Lietā nav noskaidrots, vai laikā, kad dokumenti it kā izstrādāti vai modificēti, visu lietas dalībnieku datoros bija uzstādīts reālajam laikam identisks laiks. Tiesa arī nav ņēmusi vērā, ka datorā iestatītā laika salīdzināšana ar reālo laiku attiecināma tikai uz pēdējā gada laikā modificētiem dokumentiem, bet ne uz dokumentiem, kas izveidoti 2006.gadā.

[4.2] Tiesa nav vērtējusi Konkurences padomes darbinieku kompetenci veikt pārbaudes pieteicējas datoriem. Padome vispirms veikusi pārmeklēšanu, bet pēc tam noformējusi jaunu štata vienību saistībā ar informācijas tehnoloģiju administrēšanu, kas darīts, lai noformētu elektronisko pierādījumu iegūšanu atbilstoši kompetencei.

[4.3] Tiesa nav vērtējusi pārmeklēšanas atļaujas atbilstību Eiropas Savienības konkurences tiesību praksei.

[4.4] Ņemot vērā Gada pārskatu likuma 21.pantā sniegto neto apgrozījuma jēdziena skaidrojumu, pieteicējas neto apgrozījumā par 2011.gadu bija jāiekļauj tikai ieņēmumi no tās pamatdarbības, nevis no visiem pieteicējas darbības veidiem, ko pieteicēja kļūdaini gada pārskatā iekļāvusi neto apgrozījumā.

[4.5] Pieteicējai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša lēmums netika pienācīgi paziņots, kā noteic Civilprocesa likuma 231.pants, tādējādi pieteicējai nebija iespējas panākt lēmuma tiesiskuma pārbaudi. Līdz ar to Administratīvajai apgabaltiesai bija jāpārbauda minētais lēmums.

[4.6] Vērtējot lēmuma pieņemšanas termiņa nokavējumu, par attaisnojošiem atzīti nevis ārkārtas apstākļi, bet gan jebkura administratīvā procesa obligāta sastāvdaļa – procesa dalībnieku uzklausišana. Lai gan Augstākās tiesas spriedumā lietā Nr.SKA-642/2015 tas

atzīts par attaisnojošu apstākli, pieteicēja lūdz to neatzīt šajā lietā, jo pastāv arī citi nolēmumi, no kuriem izriet, ka procesuālā termiņa nokavējums ir pieļaujams tikai ārkārtas apstākļos.

[4.7] Lēmums pieteicējai nosūtīts 2013.gada 27.jūnijā, tādējādi lēmuma pieņemšanas termiņš nepamatoti pagarināts vēl par sešām dienām. Lēmums adresātam jānosūta lēmuma pieņemšanas termiņa ietvaros. Tiesai termiņa nokavējuma gadījumā jālemj, vai kavējums ir attaisnojams, nevis vai tas ir samērīgs.

[5] Konkurences padome paskaidrojumos kasācijas sūdzību neatzīst un norāda turpmāk minētos apsvērumus.

[5.1] Konkurences padomes darbinieki neveica specifiskas ekspertīzes darbības. Pieteicējas datori tika nodoti Iekšlietu ministrijas Kriminālistikas pārvaldei tālāko darbību veikšanai.

[5.2] Lēmuma par atļauju veikt procesuālās darbības tiesiskuma kontrole ir attiecīgās vispārējās jurisdikcijas tiesas priekšsēdētāja kompetencē.

[5.3] Saskaņā ar Gada pārskatu likuma 21.pantu neto apgrozījums aptver visus tirgus dalībnieka ieņēmumus, nenošķirot, vai tie gūti no pamatdarbības vai papildu saimnieciskās darbības.

Motīvu daļa

[6] Tiesnešu kolēģijai, pārbaudot kasācijas sūdzības argumentus, nerodas šaubas par apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu.

[7] Pieteicēja izvirza argumentus par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša lēmumu, ar kuru atļauts veikt pārmeklēšanu.

Augstākā tiesa 2016.gada 31.marta spriedumā lietā Nr.SKA-431/2016 atzinusi, ka atbilstoši Konkurences likuma 9.¹panta normām lēmumu par atļauju veikt pārmeklēšanu pieņem vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesnesis, un šā lēmuma tiesiskuma kontrole ir attiecīgās tiesas priekšsēdētāja kompetencē. Administratīvā tiesa minētā lēmuma tiesiskumu nevar pārbaudīt (*sk. minētā sprieduma 9. un 10.punktu*).

[8] Pieteicēja norāda, ka tai nebija iespējas panākt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas lēmuma tiesiskuma kontroli vispārējās jurisdikcijas tiesā, jo lēmums tai netika pienācīgi paziņots saskaņā ar Civilprocesa likuma normām.

Augstākā tiesa atzinusi, ka uz lēmuma, ar kuru atļauts veikt Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 4. un 5.punktā paredzētās procesuālās darbības, paziņošanu pēc analogijas attiecināmi Kriminālprocesa likuma 182.panta otrās daļas noteikumi. Proti, uzsākot kratīšanu, izmeklēšanas darbības veicējs izsniedz personai, pie kuras notiek kratīšana, lēmuma par kratīšanu kopiju. Šī persona par to parakstās lēmumā (*sk. Augstākās tiesas 2016.gada 31.marta sprieduma lietā Nr.SKA-431/2016 13.punktu*).

Apgabaltiesa, kā pamatoti norāda pieteicēja, nav pārbaudījusi, vai minētā kārtība ir ievērota, tomēr tas nerada šaubas par apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu. Lietā nav strīda par to, ka pieteicējai ir izsniegts Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša lēmuma izraksts. Ja pieteicēja uzskatīja, ka ar to nav pietiekami tās tiesību un tiesisko interešu aizsardzībai, pieteicējai bija tiesības uz to norādīt lēmuma pārsūdzēšanas procesā (*sal. Augstākās tiesas 2016.gada 31.marta sprieduma lietā Nr.SKA-431/2016 14.punkts*). Apstākļi, kas attiecas uz pieteicējas sūdzības un lūguma par lēmuma pārsūdzēšanas procesuālā termiņa atjaunošanu izskatīšanu vispārējās jurisdikcijas tiesā, nav pārbaudāmi administratīvajā tiesā.

[9] Apgabaltiesas sprieduma motivācija attiecībā uz padomes pieļauto lēmuma pieņemšanas termiņa kavējumu pilnībā atbilst Augstākās tiesas 2015.gada 8.jūnija spriedumam lietā Nr.SKA-642/2015 (*sk. minētā sprieduma 5.punktu*). Pieteicēja nepiekrīt Augstākās tiesas secinājumiem lietā Nr.SKA-642/2015 un lūdz tos neattiecināt uz izskatāmo lietu. Tomēr tiesnešu kolēģija nesaskata pamatu atkāpties no minētajā lietā paustajiem secinājumiem. Pieteicēja arī nenorāda uz tādiem apstākļiem, kas konkrētajā gadījumā atšķirtos, salīdzinot ar lietu Nr.SKA-642/2016, kurā vērtēta *tā paša* iestādes lēmuma pieņemšanas termiņa kavējuma ietekme uz procesa dalībnieku tiesībām.

[10] Kasācijas sūdzības argumenti par elektronisko dokumentu sagatavošanas laika atbilstību reālajam laikam un Konkurences padomes darbinieku kompetenci, iegūstot elektroniskos pierādījumus, attiecas uz pierādījumu ticamību. Apgabaltiesa ir novērtējusi pierādījumu ticamību (*sk. apgabaltiesas sprieduma 17.punktu*). Kasācijas instances tiesas kompetencē pierādījumu pārvērtēšana neietilpst.

[11] Pieteicēja, ņemot vērā to, ka naudas sods tiek aprēķināts no uzņēmuma gada neto apgrozījuma, norāda, ka saskaņā ar Gada pārskatu likuma 21.pantu tās neto apgrozījumā bija jāietver ieņēmumi tikai no pamatdarbības.

Gada pārskatu likuma 21.pants noteic, ka neto apgrozījums ir ieņēmumi no sabiedrības pamatdarbības, produkcijas pārdošanas un pakalpojumu sniegšanas, no kuriem atskaitīta tirdzniecības atlaide un citas piešķirtās atlaides, kā arī pievienotās vērtības nodoklis un citi nodokļi, kas tieši saistīti ar pārdošanu. Ir acīmredzams, ka normas teksts aptver gan ieņēmumus no pamatdarbības, gan no citiem darbības veidiem. Pieteicēja normu lasa tikai daļēji, neņemot vērā tās tekstu kopumā.

[12] Pieteicējas ieskatā, iestāde, nosūtot lēmumu pēc sešām dienām kopš tā pieņemšanas, ir nepamatoti pagarinājusi lēmuma pieņemšanas termiņu. Pieteicēja arī norāda, ka lēmums ir jānosūta lēmuma pieņemšanas termiņā, savukārt tiesai jāvērtē lēmuma nosūtīšanas termiņa nokavēšanas iemesli, nevis nokavējuma samērīgums.

Neviens no šiem argumentiem nerada šaubas par apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu. Lēmuma pieņemšanas termiņš un lēmuma nosūtīšanas termiņš ir divi dažādi termiņi. Lēmuma nosūtīšanas termiņš normās nav noteikts, tādēļ vērtējams, vai lēmums personai nosūtīts saprātīgā termiņā, nevis termiņā, kāds noteikts lēmuma pieņemšanai. Apgabaltiesas vērtējums lēmuma nosūtīšanas laika samērīgumam būtībā ir uzskatāms par vērtējumu tam, vai lēmums nosūtīts saprātīgā termiņā, ņemot vērā konkrētā gadījuma apstākļus.

[13] Ievērojot minēto un to, ka lietai nav nozīmes judikatūras veidošanā, kasācijas tiesvedību atsakāms ierosināt, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.¹panta otrās daļas 2.punktu.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.¹panta otrās daļas 4.punktu un 338.¹panta otrās daļas 2.punktu, tiesnešu kolēģija

n o l ē m a

Atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar SIA „SZMA” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 30.jūnija spriedumu.

Atmaksāt SIA „SZMA” pusi no drošības naudas 35,57 *euro*.

Lēmums nav pārsūdzams.

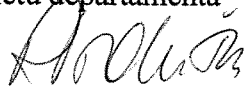
Tiesnese	(<i>paraksts</i>)	R.Vīduša
Tiesnese	(<i>paraksts</i>)	J.Briede
Tiesnese	(<i>paraksts</i>)	I.Skultāne

NORAKSTS PAREIZS

Augstākās tiesas

Administratīvo lietu departamenta

tiesnese

R.Vīduša

2016.gada 16.decembrī

